

КОНТРОЛЬНА РОБОТА ВІД 2014/2015 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

ЧАСТИНА 1. **ПОЛЬСЬКА МОВА І МАТЕМАТИКА** **(із завданнями з математики українською** **мовою)**

ПРИМІРНИЙ ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ

Час праці: 80 хвилин

ГРУДЕНЬ 2013

PO CO NAM GĘSIA SKÓRKA?

Kacper się rozchorował – czuł się źle i miał gorączkę. Leżał skulony pod kocem i drżał z zimna. W pewnym momencie zauważył na ręce drobne grudki – gęsią skórkę. Mimo złego samopoczucia obejrzał ją dokładnie i zapytał:

– Tato, a do czego nam potrzebna ta gęsia skórka?

Do niczego. Gęsia skórka pojawia się na skutek kurczenia się mięśni, które znajdują się u podstawy mieszków włosowych¹. Prowadzi to do wyprostowania się włosa. U zwierząt, które mają gęste futro, sierść jeży się i dzięki temu między włosy dostaje się więcej powietrza. Tworzy ono warstwę izolującą przed zimnem. Gęsia skórka pomaga więc utrzymać ciepło, gdy na dworze panuje chłód.

Ma też znaczenie obronne. Najeżona sierść sprawia wrażenie, jakby zwierzę było większe. Dzięki temu drapieżnik może się wystraszyć i zrezygnować z ataku na taką „dużą” ofiarę, a konkurent – z rywalizacji o pokarm.

Tyle że ludziom do niczego to nie jest potrzebne. Włosy na ciele mamy zbyt cienkie i zbyt krótkie, by ich postawienie ochroniło nas przed zimnem lub wystraszyło przeciwnika. Gęsia skórka jest więc spadkiem po przodkach sprzed milionów lat. Przydawała im się tak samo jak dzisiejszym małpom, sarnom czy rysiom. Gdy jednak nasi przodkowie zamienili futro na krótkie włosy, stała się ona zbędna, chociaż nieszkodliwa. W procesie ewolucji² nie utraciliśmy tej zdolności i gęsia skórka pozostała jako jedna z licznych pamiątek naszej przeszłości.

Niektórzy naukowcy twierdzą, że ludziom czasem gęsia skórka też się może przydawać. Jej pojawienie się w chwilach lęku, gniewu czy radości informuje inne osoby o naszych emocjach. Ba! Podobno potrafi je nawet wzmacniać.

No, ale przed zimnem nie chroni. Jeżeli mamy dreszcze, tak jak chory Kacper, lepiej przykryć się kocem.

Na podstawie: Wojciech Mikołuszko, *Tato, a dlaczego? 50 prostych odpowiedzi na piekielnie trudne pytania*, Warszawa 2012.

¹ Mieszek włosowy (torebka włosowa) – zagłębienie w skórze, z którego wyrasta włos.

² Ewolucja – proces zmian w budowie, funkcjonowaniu i zachowaniu organizmów, zachodzący w ciągu wielu pokoleń.

Zadanie 1. (0–1)

Wybierz określenie dla tego tekstu i uzasadnij swój wybór. Zaznacz literę A albo B oraz numer 1 albo 2.

Tekst ma charakter

A.	literacki,	ponieważ	1.	wyjaśnia pochodzenie i określa funkcje gęsiej skórki.
B.	informacyjny,		2.	przedstawia rozbudowaną akcję.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Tematem tekstu jest choroba Kacpra.	P	F
Tekst kończy się wskazówką, jak postąpić w przypadku pojawienia się gęsiej skórki w czasie choroby.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Oceń, które z poniższych zdań jest fałszywe. Zaznacz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Gęsia skórka u człowieka może być reakcją na wychłodzenie.	F
2.	Występowanie gęsiej skórki u zwierząt związane jest jedynie z regulacją temperatury ciała.	F
3.	Gęsia skórka u ludzi pierwotnych pełniła taką samą funkcję jak u zwierząt.	F

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź A albo B oraz 1 albo 2.

Pierwszy wyraz zdania *Jej pojawienie się w chwilach lęku, gniewu czy radości informuje inne osoby o naszych emocjach* jest w tekście

A.	przymkiem	użytym w celu zastąpienia	1.	wyrażenia <i>gęsia skórka</i> .
B.	zaimkiem		2.	wyrazu <i>ewolucja</i> .

Zadanie 5. (0–1)

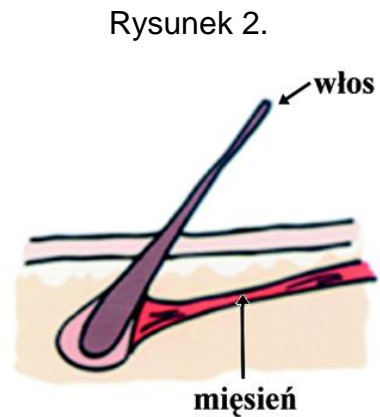
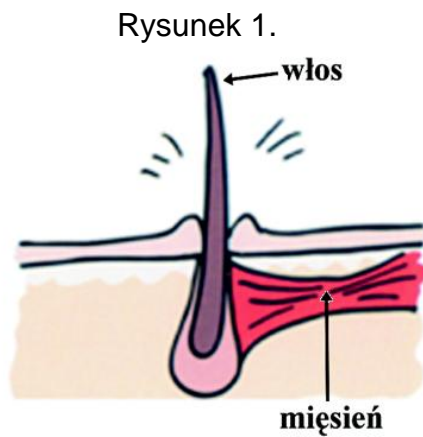
Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

Czasownik *mamy* w zdaniu *Włosy na ciele mamy zbyt cienkie i zbyt krótkie* występuje w formie A/B i odnosi się do C/D.

- A. osobowej
- B. nieosobowej

- C. Kacpra i jego taty
- D. ogółu ludzi

Rysunki do zadania 6.

Na podstawie: Wojciech Mikołuszko, *Tato, a dlaczego? 50 prostych odpowiedzi na piekielnie trudne pytania*, Warszawa 2012.

Zadanie 6. (0–1)

Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.

Powstawanie gęsiej skórki zostało przedstawione na

A.	rysunku 1.,	ponieważ ukazany na nim mięsień	1.	utrzymuje włos bliżej skóry.
B.	rysunku 2.,		2.	spowodował uniesienie włosa.

Czesław Miłosz

DROGA

Tam, gdzie zielona ściele się dolina
I droga, trawą zarosła na poły¹,
Przez gaj dębowy, co kwitnąć zaczyna,
Dzieci wracają do domu ze szkoły.

W piórniku, który na wskos² się otwiera,
Chrobocą kredki wśród okruchów bułki
I grosz miedziany, który każde zbiera
Na powitanie wiosennej kukułki.

Berecik siostry i czapeczka brata
Migają między puszystą krzewiną.
Sójka skrzekocząc po gałęziach lata
I długie chmury nad drzewami płyną.

Już dach czerwony widać za zakrętem.
Przed domem ojciec, wsparty na motyce³,
Schyla się, trąca listki rozwinięte
I z grządki całą widzi okolicę.

Czesław Miłosz, *Droga*, [w:] tenże, *Świat: poema naiwne*, Kraków 1999.

¹ Na poły – do połowy, niecałkowicie.

² Na wskos – na ukos.

³ Motyka – narzędzie ręczne służące np. do spulchniania gleby.

Zadanie 7. (0–1)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Wiersz jest poetyckim opisem codziennej sytuacji.	P	F
Świat opisany w wierszu widziany jest oczami ojca.	P	F

Zadanie 8. (0–1)

W którym z poniższych cytatów można dostrzec charakterystyczną dla baśni cechę wyrażaną często słowami *Za siedmioma górami, za siedmioma lasami...*? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. *Tam, gdzie zielona ściele się dolina.*
- B. *I długie chmury nad drzewami płyną.*
- C. *Już dach czerwony widać za zakrętem.*
- D. *I z grządki całą widzi okolicę.*

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W wierszu *Droga* do ukazania wiosennej przyrody wykorzystane zostały przede wszystkim

- A. wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- B. porównania.
- C. przenośnie.
- D. epitety.

Zadanie 10. (0–1)

Które rymujące się wyrazy są czasownikami? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. *dolina* – *zaczyna*
- B. *na poły* – *szkoły*
- C. *otwiera* – *zbiera*
- D. *bułki* – *kukułki*

Zadanie 11. (0–2)

W jaki sposób ukazano w wierszu postać ojca i jaką rolę może ona odgrywać? Swoją odpowiedź krótko uzasadnij i poprzyj cytatem z utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 13. (0–1)

Вкажи правильні значення нижченаведених арифметичних дій. Вибери відповіді серед А і В та серед С і D.

$$10 + 1 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

A. 12

B. 22

$$32 - 15 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

C. 14

D. 20

Завдання 14. (0–1)

Закінчи нижченаведене речення - вибери відповідь серед вказаних.

Якщо число $\frac{3}{7}$ збільшити на $\frac{5}{7}$, то отримаємо

A. $\frac{8}{14}$

B. $1\frac{1}{7}$

C. $1\frac{1}{14}$

D. $\frac{15}{7}$

Завдання 15. (0–1)

Закінчи нижченаведене речення – вибери відповідь серед поданих.

Значення виразу $(0,4)^2$ дорівнює

A. 1,6

B. 0,16

C. 0,8

D. 0,08

Завдання 16. (0–1)

Дано фрагмент газетного повідомлення.

Зима не хоче нас залишати

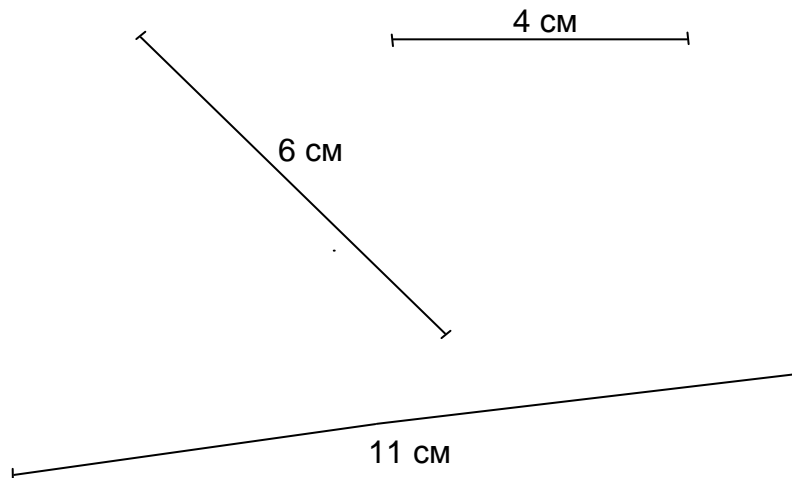
Вчора, 15 березня, о 7:00 год. за вікном нашої редакції термометр показав температуру -7°C . Хоча опівдні ми відмітили 3°C , тобто вище нуля, але о 19:00 год. температура була нижча, ніж о сьомій годині ранку, на 2 градуси за Цельсієм, тобто знову повернувся мороз. Зима не хоче нас залишати!

Оцініть правдивість наведених речень. Зазначте Р, якщо речення правдиве, або F – якщо речення неправдиве.

15 березня різниця між температурою опівдні та температурою о сьомій годині ранку дорівнювала 10°C .	Р	F
15 березня о 19:00 годині відмічено температуру -5°C .	Р	F

Завдання 17. (0–1)

На малюнку представлені три відрізки і вказана їх довжина.

Оцініть правдивість наведених речень. Зазначте Р, якщо речення правдиве, або F – якщо речення неправдиве.

Із представлених відрізків можна скласти трикутник.	Р	F
Трикутник можна скласти з відрізка довжиною 15 см та двох довільних відрізків, представлених на малюнку.	Р	F

Завдання 18. (0–1)

Дано інформацію, яка розміщена на певному Інтернет-сайті у неділю, 8 грудня.

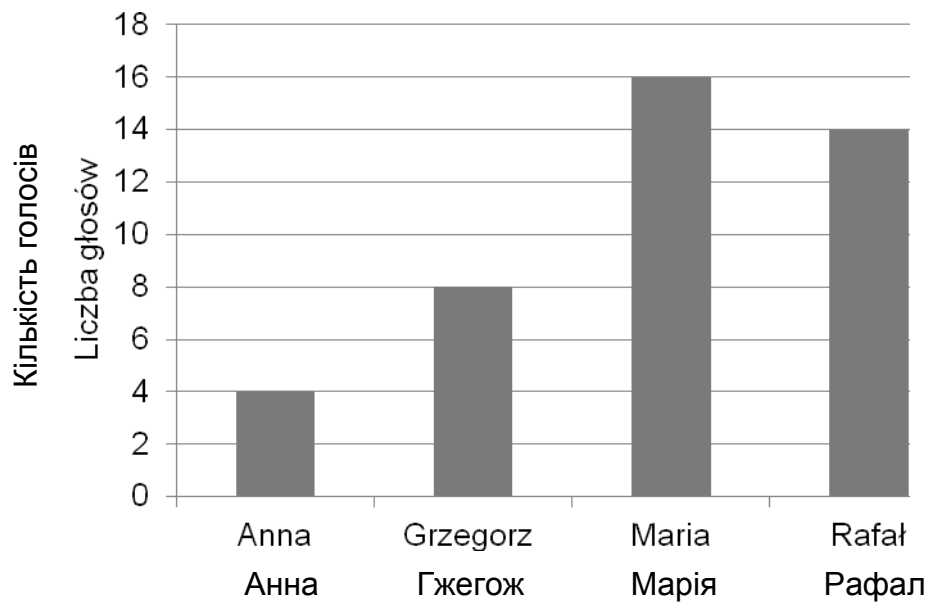
Сьогодні, 8 грудня, у Варшаві сонце зійшло пунктуально о 7:30 год. Тепер воно щоденно, протягом багатьох наступних днів, буде вітати нас пізніше. І лише у п'ятницю через 6 тижнів і 5 днів сонце знову з'явиться на варшавському небосхилі пунктуально о 7:30 год.

Котрого дня сонце зійде у Варшаві знову о 7:30 год.? Вибери відповідь серед поданих.

- A. 19 січня
- B. 20 січня
- C. 24 січня
- D. 25 січня

Завдання 19. (0–1)

Діаграма представляє результати голосування за кандидатів до шкільного органу самоврядування.

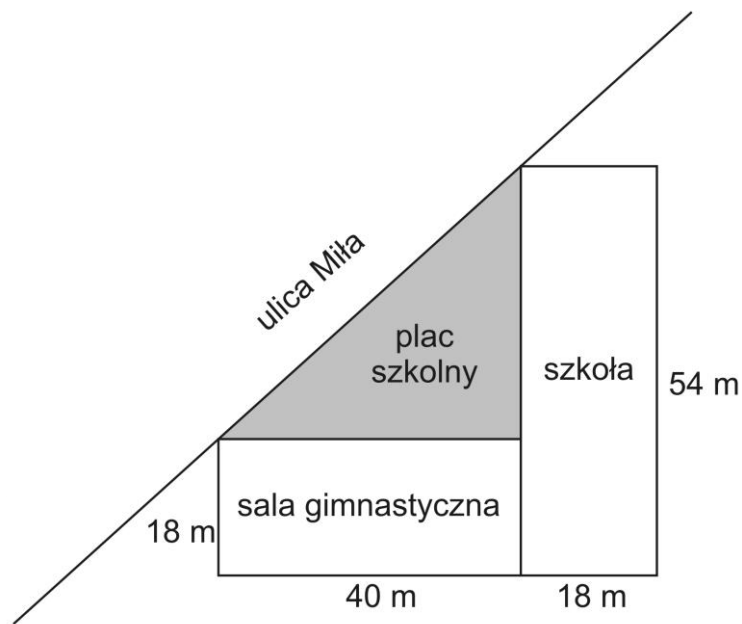

Оцініть правдивість наведених речень. Зазначте P, якщо речення правдиве, або F – якщо речення неправдиве.

Рафал отримав у 2 рази менше голосів, ніж Марія.	P	F
Дівчата отримали разом на 2 голоси менше, ніж хлопці.	P	F

Завдання 20. (0–1)

По вулиці Милій розташована школа та спортивний зал. Обидва будинки займають прямокутну площу земельної ділянки. Їх розташування та розміри представлені на малюнку. Між вулицею та шкільними будинками знаходиться трикутний майданчик, що належить школі.

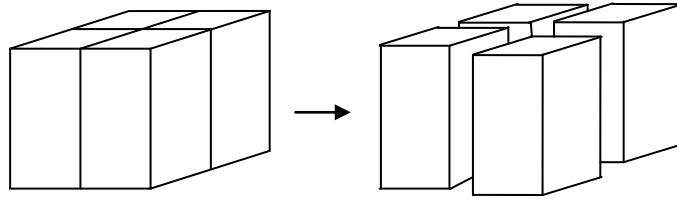
ulica Miła – вулиця Мила
plac szkolny – шкільний майданчик
sala gimnastyczna – спортивний зал
szkoła – школа
m – м

Скільки m^2 площі має шкільний майданчик? Вибери відповідь серед поданих.

- A. $720 m^2$
- B. $1080 m^2$
- C. $1440 m^2$
- D. $1566 m^2$

Завдання 21. (0–2)

Куб об'ємом 48 см^3 поділили на 4 однакові прямокутні паралелепіпеди, як на малюнку.

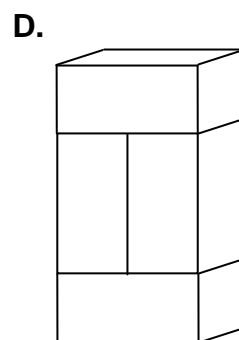
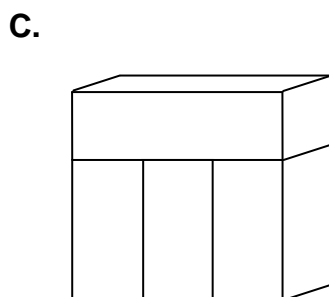
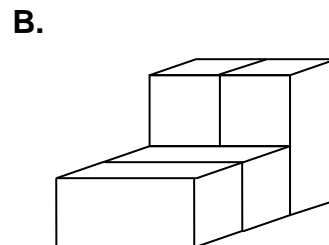
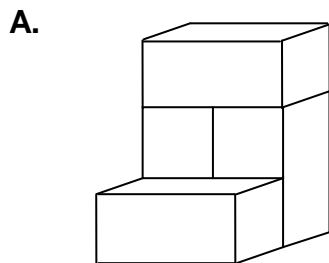

Дай відповідь на питання. Вибери відповіді серед поданих.

21.1. Який об'єм геометричного тіла, складеного із трьох таких прямокутних паралелепіпедів?

- A. 12 см^3 B. 24 см^3 C. 27 см^3 D. 36 см^3

21.2. Котре із вказаних нижче геометричних тіл не можна скласти із чотирьох таких прямокутних паралелепіпедів?

Завдання 22. (0–1)

На карті Мазовецького воєводства зазначена траса, яка з'єднує два найменші міста цього регіону: Висьмежице і Морди. У реальності дорога з Висьмежице до Морд має 170 км довжини. На карті у масштабі 1:2 000 000 відрізок траси, що з'єднує ці міста, має довжину 6,5 см.

Закінчи нижчевказане речення – вибери відповідь серед поданих.

Траса, яку треба подолати, їдучи автомобілем з Висьмежице до Морд, довша від реальної відстані по прямій лінії між цими містами

- A. на 4 кілометри.
- B. на 13 кілометрів.
- C. на 40 кілометрів.
- D. на 130 кілометрів.

Завдання 23. (0–2)

У таблиці подана інформація про три міста в Польщі, які мають найменшу кількість жителів.

Місто	Воєводство	Кількість жителів міста (грудень 2012 р.)	Площа міста	Рік отримання міських прав
Висьмежице	Мазовецьке	908	17 км ²	1338
Дзялошице	Свєнто-кшиське	1009	2 км ²	1409
Сураж	Підляське	1012	34 км ²	1445

Джерело: www.stat.gov.pl/gus
www.polskaniezwykla.pl
www.dzialoszyce.pl

Щільність населення міста розраховується шляхом ділення кількості жителів цього міста на його площу.

Використай представлену інформацію та дай відповідь на питання.

Котре із вказаних міст є найстаршим містом?

Відповідь: .....

Котре із міст, вказаних у таблиці, має найменшу щільність населення?

Відповідь: .....

Завдання 25. (0–4)

У велогонці стартує 138 учасників. Останній етап - це індивідуальна їзда на час. Учасники будуть вирушати із лінії старту по одному, у зворотному порядку відносно зайнятих до цього місць - першим стартує учасник, який зайняв останнє місце, останнім стартує лідер велогонки.

Старти заплановані щохвилини. Але це не стосується 16 найкращих учасників, оскільки кожен з них вирушить на трасу через дві хвилини після учасника, що стартує перед ним.

О котрій годині вирушить на трасу лідер?

Запиши усі розрахунки.

Відповідь: .....

Чернетка

